

Lapsen syntymää edeltävä äitiyden tunnustamisasiakirja Äitiyslaki 253/2018 20 §	Asianumero
--	------------

Synnyttävä äiti	Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
	Kotikunta	Puhelinnumero	☐ Asiainnissa käytetty tulkkausta. Lisätiedot:	
	Henkilöllisyyden toteamisessa käytetty voimassa oleva asiakirja (ks. ohjeet).			
	☐ ajokortti (Suomi)	☐ passi (kaikki maat)	☐ henkilökortti (ETA-maat, Sveitsi, San Marino)	
	☐ pakolaisen matkustusasiakirja (Suomi)	☐ muukalaispassi (Suomi)		

Syntymätön lapsi	Laskettu aika (päivämäärä)	☐ Monikkoraskaus Sikiöiden lukumäärä
	Jos äitiys tunnustetaan lastenvalvojan luona, asiakirjaan liitetään kopio synnyttävän äidin toimittamasta raskaustodistuksesta.	

Äitiyden tunnustaja	Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
	Kotikunta	Puhelinnumero	☐ Asiainnissa käytetty tulkkausta. Lisätiedot:	
	Henkilöllisyyden toteamisessa käytetty voimassa oleva asiakirja (ks. ohjeet).			
	☐ ajokortti (Suomi)	☐ passi (kaikki maat)	☐ henkilökortti (ETA-maat, Sveitsi, San Marino)	
	☐ pakolaisen matkustusasiakirja (Suomi)	☐ muukalaispassi (Suomi)		

Todistus hedelmöityshoidosta
Lapsen synnyttävälle äidille on annettu hedelmöityshoidoista annetun lain (1237/2006) 1 §:ssä tarkoitettua hedelmöityshoitoa ja lapsi syntyy hoidon tuloksena. Naisen, joka yhteisymmärryksessä lapsen synnyttävän äidin kanssa antoi suostumuksen hedelmöityshoitoon, voidaan vahvistaa olevan lapsen synnyttävän äidin ohella lapsen äiti. ☐ Todistus hedelmöityshoidosta on esitetty (pakollinen äitiyden tunnustamisasiakirjan liite). Todistuksen mukaan siittiöiden luovuttaja ei ole edellä mainitun lain 16 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla suostunut siihen, että hänet voidaan vahvistaa hoidon tuloksena syntyvän lapsen isäksi.

Lisätiedot

Tunnustamislausuma	Synnyttävän äidin hyväksymislausuma
Tunnustamisen vastaanottaja on selittänyt minulle äitiyden tunnustamisen merkityksen ja oikeusvaikutukset. Ilmoitan ymmärtäväni nämä asiat ja tunnustan vapaaehtoisesti olevani yllä mainitun syntymättömän lapsen/lasten äiti. Äitiyden tunnustajan allekirjoitus	Hyväksyn äitiyden tunnustamisen. Synnyttävän äidin allekirjoitus

Tunnustamislausuma on annettu henkilökohtaisesti synnyttävän äidin ja tunnustamisen vastaanottajan läsnä ollessa.
--

Tunnustamisen vastaanottaja		
☐ Äitiysneuvolan terveydenhoitaja	☐ Äitiysneuvolan kätilö	☐ Lastenvalvoja
Allekirjoitus	Päivämäärä	Toimipaikan osoite
Nimenselvennys	Puhelinnumero	Sähköpostiosoite

Mikäli tämä asiakirja on täytetty äitiysneuvolassa, se toimitetaan välittömästi synnyttävän äidin kotikunnan lastenvalvojalle.
Asiakirja lähetetään osoitteeseen:
Tunnustamisasiakirjasta otetaan kopio synnyttävälle äidille ja äitiyden tunnustajalle.

Äitiyden tunnustamisasiakirjan liitteet
☐ Todistus hedelmöityshoidosta (pakollinen)
☐ muu, mikä
☐ muu, mikä

Äitiyden tunnustamista ei voida vastaanottaa ennen lapsen syntymää seuraavista syistä (äitiyslaki 253/2018 14 §)

- Jos synnyttävä äiti vastustaa äitiyden tunnustamista (vastustamis- ja hyväksymisoikeus on myös alaikäisellä synnyttävällä äidillä).
- Tunnustajan tai synnyttävän äidin henkilöllisyyttä ei voida luotettavasti selvittää (henkilöllä ei ole mitään hyväksyttävistä henkilöllisyysasiakirjoista).
- On syytä epäillä, ettei tunnustajaa voida vahvistaa lapsen äidiksi.
- On syytä epäillä, että synnyttävä äiti tai tunnustaja ei mielentilansa, kielivaikkeuksien tai muun synn vuoksi kykene ymmärtämään tunnustamisen merkitystä.

Näissä tilanteissa tätä tunnustamisasiakirjaa ei täytetä ja äitiyden selvittäminen toimitetaan lastenvalvojan toimesta.

Henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävät asiakirjat, joiden tulee olla voimassa (asetus 162/2019 1 §)

- 1) passi
- 2) ulkomaalaislain (301/2004) 134 §:ssä tarkoitettu Suomen valtion viranomaisen myöntämä muukalaispassi
- 3) ulkomaalaislain 135 §:ssä tarkoitettu Suomen valtion viranomaisen myöntämä pakolaisen matkustusasiakirja
- 4) Euroopan talousalueen jäsenvaltion, San Marinon tai Sveitsin asianomaisen viranomaisen myöntämä henkilökortti
- 5) Suomen valtion viranomaisen 1 päivän lokakuuta 1990 jälkeen myöntämä ajokortti.

Velvollisuus pysyä totuudessa ja perättömän lausuman antaminen äitiysasiassa (äitiyslaki 253/2018 7 §, 49 §)

Äitiyden tunnustajalla on velvollisuus pysyä totuudessa antaessaan tunnustamislausuman. Sama velvollisuus koskee synnyttävää äitiä hänen hyväksyessään tunnustamisen. Joka tunnustaessaan äitiyden tai hyväksyessään tunnustamisen tahallaan antaa viranomaiselle väärän tiedon, joka osaltaan johtaa siihen, että äitiys vahvistetaan virheellisesti, on tuomittava perättömän lausuman antamisesta sakkoon, ellei muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta kyseisestä teosta.

Tunnustamisen merkitys ja oikeusvaikutukset

Äitiyden tunnustamisen tarkoituksena on lapsen ja hänen toisen äitinsä välisen sukulaisuussuhteen vahvistaminen. Sekä äitiytensä tunnustaneen että erityisesti lapsen kannalta on tärkeää, että äidin ja lapsen sukulaisuussuhde vahvistetaan vain silloin, kun sille asetetut edellytykset täyttyvät. Kun äitiys vahvistetaan tunnustamisen perusteella, syntyy lapsen ja äitiytensä tunnustaneen naisen sekä tämän sukulaisten välille oikeudellisesti pätevä sukulaisuussuhde. Sen perusteella lapsella on oikeus saada elatusta toiselta äidiltään siihen saakka, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta. Tämän jälkeen lapsella on oikeus saada elatusta koulutustaan varten, jos sitä pidetään kohtuullisena. Lapsi saa myös perintöoikeuden toisen äitinsä ja tämän sukulaisten jälkeen ja heillä on myös perintöoikeus lapsen jälkeen. Lapsi saa oikeuden myös toisen äidin sukunimeen. Lapsella on syntyessään kaksi huoltajaa, kun lapsi syntyy hänet synnyttäneen äidin ja tämän aviomiehen avioliiton aikana. Muissa tilanteissa lapsen huoltaja on hänet synnyttänyt äiti. Jos äitiys tunnustetaan ennen lapsen syntymää, myös tunnustajasta tulee lapsen huoltaja, kun vanhemmuus on vahvistettu (laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 361/1983 6 a §). Lapsen huollolla tarkoitetaan lapsen henkilökohtaisten asioiden hoitoa. Huoltajalla on oikeus päättää lapsen hoidosta, kasvatuksesta, koulutuksesta, asuinpaikasta, harrastuksista sekä muista henkilökohtaisista asioista. Huoltajalla on oikeus saada tietoa lasta koskevista asioista eri viranomaisilta ja huoltaja myös edustaa lasta lapsen henkilöä koskevassa asiassa. Lisäksi lapsen huoltaja toimii holhoustoilain (442/1999) nojalla lapsen edunvalvojana hoitaen lapsen taloudellisia asioita. Yhteishuollossa huoltajat vastaavat yhdessä lapsen huoltoon kuuluvista tehtävistä ja tekevät yhdessä lasta koskevat päätökset, jollei toisin ole säädetty tai määrätty.

Tunnustamisen peruuttaminen, kiistäminen ja vaikutuksettomuus (äitiyslaki 253/2018 15 §)

Nainen, joka on tunnustanut äitiytensä ennen lapsen syntymää, voi peruuttaa tunnustamisensa ilmoittamalla siitä kirjallisesti äitiyden selvittämisestä huolehtivalle lastenvalvojalle viimeistään 30. päivänä lapsen syntymästä. Myös synnyttänyt äiti tai se henkilö, joka katsoo olevansa tunnustajan sijasta lapsen vanhempi, voi edellä esitetyn mukaisesti ilmoittaa lastenvalvojalle käsityksensä siitä, että lapsen tunnustanut nainen ei ole lapsen toinen äiti. Tällöin raskausaikana annettu tunnustaminen on vaikutukseton.

Raskausaikana annettu tunnustaminen on vaikutukseton myös silloin, jos synnyttänyt äiti on avioliitossa miehen kanssa lapsen syntyessä. Tunnustaminen on vaikutukseton myös siinä tapauksessa, jos Suomen viranomaisilla ei silloin, kun äitiyden selvittäminen lapsen synnyttyä alkaa, ole 42 §:n perusteella toimivaltaa äitiyttä koskevassa asiassa.

Äitiyden vahvistaminen (äitiyslaki 253/2018 4 §, 10 §, 22 §)

Lastenvalvoja tarkistaa synnyttäneen äidin siviilisäädyn, huolehtii tarvittavista kuulemisista ja laatii äitiyden selvittämispöytäkirjan lapsen syntymän jälkeen, ellei tunnustamista ole peruutettu tai kiistetty (15 §), eikä ole aihetta epäillä, että joku muu kuin tunnustaja olisi lapsen vanhempi. Maistraatti (1.1.2020 alkaen Digi- ja väestötietovirasto) vahvistaa äitiyden edellä mainitun määräajan jälkeen, ellei ole aihetta epäillä tunnustajan äitiyttä ja ilmoittaa päätöksestään synnyttäneelle äidille, äitiyden tunnustajalle ja lastenvalvojalle.